

यत्तिन् (von 1. यत्) 1) adj. lebendig, wesentlich: Varuṇa RV. 7, 88, 6. = यजनीय Śā. — 2) f. यत्तिणी ein weiblicher Jaksha (= यती) MBh. 3, 5093. 8083. fg. R. 1, 26, 25 (27, 24 GORR.). KATHÁS. 10, 178. 28, 65. 34, 79. 37, 58. fgg. 49, 164. fgg. 66, 27. 73, 25. fgg. GAUDAP. zu ŚĀKHJAK. 4. Verz. d. B. H. No. 904. Kubera's Gattin ÇABDAR. im ÇKDR.

यतीव n. der Zustand einer Jakshi KATHÁS. 26, 225.

यैत् (von यत्) m. N. pr. eines Volksstammes, sg. RV. 7, 18, 6. pl. 19.

यत्तन्द्र (1. यत् + तन्द्र) m. ein Fürst der Jaksha R. 7, 14, 20. MĀRK. P. 53, 9. Bein. Kubera's MBh. 5, 7536. R. 5, 5, 8.

यत्तम् (1. यत् + तम्) m. N. pr. der Diener des 11ten und 18ten Arhant's der gegenwärtigen Avasarpinī H. 42. fg.

यत्तेश्वर (1. यत् + ईश्वर) m. ein Fürst der Jaksha MEGH. 7. TRIK. 3, 3, 297. Bein. Kubera's H. 190. HIR. 101, 4.

यत्तुम्बरक (1. यत् + उम्) n. die Frucht der Ficus religiosa TRIK. 2, 4, 6.

यत्तम् UNĀDIS. 1, 139. m. Krankheit überh. oder Bez. einer ganzen Klasse von Krankheiten, etwa der mit Abmagerung verbundenen: स्वयं स यत्तम् हृदये नि धत्ते RV. 1, 122, 9. 10, 85, 31. 97, 11. 12. 137, 4. 163, 1—6. AV. 2, 10, 5. 6. 3, 31, 1. 5, 4, 9. 30, 8. अज्ञात 6, 127, 3. 8, 7, 2. 9, 8, 3. 7. यत्तमाणां सर्वेषां विषं निर्वोचमहे तत् 10. यो गोषु यत्तम्: पुरुषेषु यत्तम्: 12, 2, 1. 2. 4, 8. 19, 36, 1. 38, 1. शतस्य यत्तमाणां पाकारिरसि नाशनी VS. 12, 97. fg. Später Auszehrung TS. 2, 3, 5, 2. 5, 6, 5. KĪTĪ. 11, 3. 13, 6. ÇAT. BR. 4, 1, 2, 9. MĀRK. P. 34, 101. — Vgl. यञ्, यज्ञात, पाप, राज and यत्तम्.

यत्तमगृहीत (यत्तम् + गृ) adj. von der Auszehrung heimgesucht ĀCY. GĒHJ. 1, 23, 20. 3, 6, 3.

यत्तमग्रह (यत्तम् + ग्रह) m. Auszehrung: यत्तमार्दित (इन्द्र) BHĀG. P. 6, 6, 23.

यत्तमघ्नी (यत्तम् + घ्नी) f. Weintraube ÇABDAM. im ÇKDR.

यत्तमन् m. Auszehrung (welche gewöhnlich शोष und तप heisst) UśVAL. zu UNĀDIS. 1, 139. 4, 150. AK. 2, 6, 2, 2. H. 463. SUÇR. 1, 121, 6. 159, 20. 2, 449, 5. Verz. d. B. H. No. 929. 966. 996. गृहीतो यत्तमणा RGVIDH. 4, 16 (nach AUFRECHT). KATHÁS. 73, 259. BHĀG. P. 9, 22, 23. Schol. zu KĪTĪ. ÇA. 295, 16. यत्तमणा समगृह्यत MBh. 1, 4142. 9, 2011. यत्तमणा समपद्यत 1, 4696. 5, 4981 nach der Lesart der ed. Bomb. (यत्तमाणां स° ed. Calc.). यत्तमणा क्लिश्यमानः (उदुरात्) 9, 2009. यत्तमणा परिपीडितः MĀRK. P. 13, 35. यत्तमणापि परिक्लिष्टः RAÇH. 19, 50 (यत्तमणाङ्गपरि° ed. Calc.). यत्तमार्कत MBh. 13, 1584. यत्तमभिभूत HARIV. 1358. यत्तमग्रस्त BHĀG. P. 6, 13, 12. स° adj. die Auszehrung habend MBh. 3, 10721. — Vgl. पाप, राज.

यत्तमनाशन (यत्तम् + ना) 1) adj. Krankheit vertreibend AV. 3, 12, 9. — 2) m. angeblicher Verfasser von RV. 10, 161, mit dem patron. Prā-ḡāpatja.

यत्तमन् (von यत्तम्) adj. die Auszehrung habend M. 3, 154. MBh. 13, 4275.

यत्तमोर्धा (यत्तमः + धा) Padap. f. eine best. Krankheit AV. 9, 8, 9.

यत्तय adj. so v. a. यष्टय nach ŚĀ.: अग्ने क्विविर्धेधा अस्मि हेता पावक् द्ययः RV. 8, 49, 3. Könnte zu यत् gezogen werden und rührig bedeuten.

यञ् in der Gramm. Bez. der Silbe य als Charakter des Intensivum, यञ्क् der Ausfall dieser Silbe य; vgl. P. 2, 4, 74. यञ्गुक्तशिरामणि Titel einer Abhandlung über das Intensivum ohne य COLEBR. Misc. Ess. II, 43.

यत्तन्द्रम् (1. यद् + कन्द्रम्) adj. welches (rel.) Metrum habend ÇĀKH. GĒHJ. 2, 7.

यक् s. यम्.

1. यञ्, यञति, ऽते DHĀTUP. 23, 33 (देवपूजासंगतिकरणदानेषु). VOP. 8, 133 (देवार्चदानसङ्कतौ). यञधेनम् = यञधमेनम् P. 7, 1, 43. यञ, यञिय, यञष्ठ, यञिय, यञितुम् Schol. zu P. 6, 1, 17. 7, 2, 62. fg. VOP. 8, 124. 133. fg. ईञे, ईञिरे; यद्यति, ऽते; अयद्यत; यष्टा Schol. zu P. 7, 2, 62. 8, 2, 36. KĀT. 2 aus SIDDH. K. zu P. 7, 2, 10. यष्टा स्महे TBa. अयष्ट Schol. zu P. 1, 2, 11. यञति 2. sg., यत्तत् 3. du., यत्तताम् 3. du., यत्ति 1. sg. RV. 3, 53, 2. 10, 52, 5. अयत्तत्, अयत्तमहि, (आ)यत्तते, यत्तव, अयत्तम् 2. sg. RV. 3, 29, 16. 9, 82, 5. पाट् 2. sg. 10, 61, 21. अयत् 3. sg. VS. 7, 15, 21, 47. अयत्तम्; यत्तसे RV. 8, 25, 1 wohl 1. sg., nach ŚĀ. 2. sg. इयात्, इयास्ताम्, इयामुम्, यतीष्ट, यतीधम् Schol. zu P. 3, 4, 104. 1, 2, 11. 8, 3, 78. pass. इयते; इयत्त, यत्तमान neben इयमान PAT. zu P. 6, 1, 108. इष्ट; यष्टुम्, यष्टवे, यष्टयै, इञितुम् MBh. 2, 1230. इष्टी, इष्टीनम् P. 7, 1, 48. 1) einen Gott verehren, huldigen, auch mit Gebet und Darbringung, daher weihen, opfern. In der alten Sprache in der Regel act., wenn Agni oder ein anderer Mittler handelt, und med., wenn der Mensch für sich verehrt und darbringt; später act. vom Opferpriester, med. vom Veranstalter des Opfers (यञति याञकाः, यञमानो यञते Schol. zu P. 1, 3, 72. VOP. 23, 58). Ausnahmen sind jedoch häufig. a) mit acc. des Gottes, dat. der Person oder des Zweckes, für welchen, und instr. der Sache oder des Werkzeuges, womit die Handlung vollzogen wird. अग्ने वीहि कृषिषा यत्ति देवान् RV. 7, 17, 3. ऋतं हेता न इषितो यञति 39, 1. देवान्देवयते यञ 5, 21, 1. अर्वाच्च देव्यं जन्ममे यत्त सङ्गतिभिः 1, 43, 10. 75, 5. यत्तान् महे सौमनसाय रुद्रम् 5, 42, 11. यञस्व सु पूर्वणीक देवान् 7, 42, 3. देवं देवं यञामहे 1, 26, 6. स चा बोधाति मनसा यञति 77, 2. सूचा यञति 84, 18. अग्निं यञधं कृषिषा तर्ना गिरा 2, 2, 1. 4, 24, 5. 5, 3, 8. 77, 2. 7, 73, 2. 8, 23, 1. सखा सखीन्मनो यद्यमे 3, 4, 1. 7, 2, 10. यो यञति यञत इत् wer für Andere oder für sich einen Gott ehrt 8, 31, 1. यथायञ ऋतुभिर्देवं देवानेवा यञस्व त्वं सुजात 10, 7, 6. मरुतुं रावमवसे यञधम् 6, 29, 1. AV. 1, 31, 3. 3, 10, 9. 7, 5, 3. 4. 18, 3, 25. AIT. BR. 4, 27. तेन वा यञा इति 7, 14, 8, 22. पाकयज्ञेनेने ÇAT. BR. 1, 8, 1, 7. 10, 2, 1. PĀNĀV. BR. 14, 6, 8. ĀCY. GĒHJ. 1, 7, 13. 4, 8, 40. ÇĀKH. BR. 23, 5. LĀTĪ. 8, 1, 19. 27. 3, 7. 13. यञत्तु RV. 4, 16, 11. यञमान (s. auch bes.) RV. 1, 51, 8. 7, 16, 6. 8, 86, 2. AV. 2, 34, 1. 2. 4, 14, 5. VS. 6, 6. इजानै RV. 1, 125, 4. 7, 59, 2. AV. 9, 5, 8. 18, 4, 1. KATHOP. 3, 2. ÇAT. BR. 4, 4, 4, 4. अनीजान 2, 4, 3, 13. AIT. BR. 1, 4. यद्यमाणा RV. 1, 113, 9. 125, 4. TS. 1, 6, 7, 3. KĪTĪ. ÇA. 23, 4, 4. KAUSH. UP. 1, 1. इष्टे derjenige, welchem geopfert worden ist, und geopfert KĪTĪ. ÇA. 25, 10, 22. ÇĀKH. ÇA. 4, 9, 7. जीवतेव यष्टनेष्ट भवति ÇAT. BR. 13, 2, 8, 2. वकिं च कार्यं विद्ये यष्टयै RV. 3, 1, 1. 4, 3, 6, 12, 1. 2. 7, 2, 7. 8, 39, 1. यष्टवे 1, 13, 6. 4, 37, 7. इष्टी AV. 9, 6, 40. Mit gen. partit. der Sache P. 2, 3, 63. सोमस्य वा यत्ति RV. 3, 53, 2. आयस्यैव यत्त ÇAT. BR. 2, 4, 3, 10. घृतस्य 4, 4, 3, 4. KĪTĪ. ÇA. 10, 1, 24. — वाञ्जिमेषिभिः — यञ्जिमेषयञ्जिर्म् BHĀG. P. 1, 12, 35. 3, 13, 11. 10, 70, 41. MĀRK. P. 16, 39. VARĀH. BRH. S. 46, 59. यष्टाना रुद्रं यञते Schol. zu P. 1, 4, 32. VĀRT. सुराघटसङ्क्षेपा मोसभूतोदनेन च । यद्ये त्वाम् R. 2, 82, 83. 55, 20. M. 8, 105. 11, 118. यस्तिलैयञते पितृन् MBh. 13, 3317. BHĀG. P. 1, 5, 38. यञते क्रतुभिर्देवान्पितृन् 3, 32, 2. 4, 12,